

Újjáépítés

Javult az anyagellátás

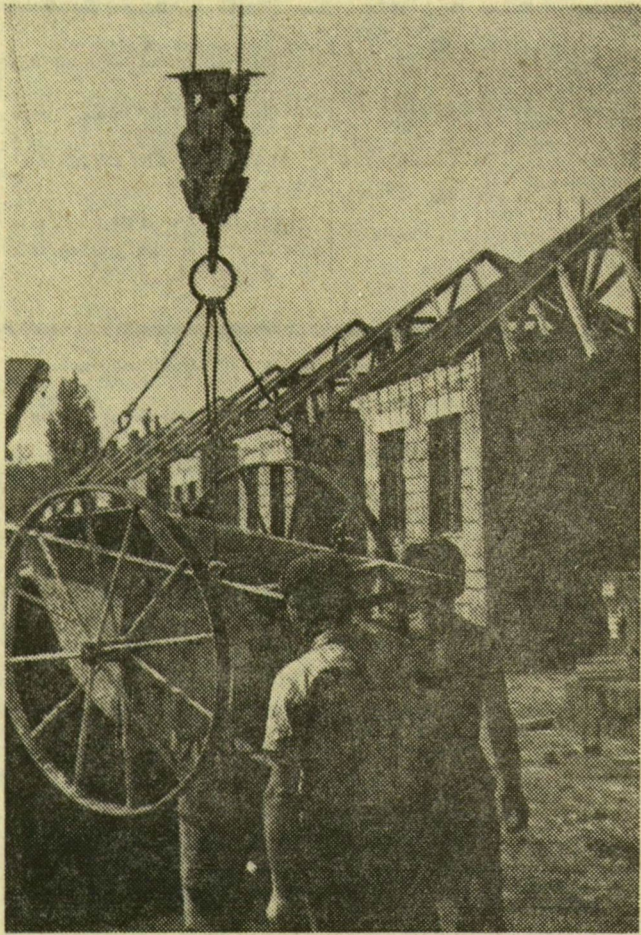
Megpezdült az élet az algyői árvizes építkezéseknél, kezd falusi arculatot ölteni a tápéi új házak sora. Hírül adtuk, hogy török cement érkezett, hallottuk az eddigi panaszok nyugodtabb válaszát is: kezd folyamatos lenni az anyagellátás. Ennek a két községnek a bajlódását kísértük eddig figyelemmel, most fölkerestük Sáros Mihályt, a Délmagyarországi Építő Vállalat igazgatóját, a helyreállítási munkálatok koordinálásával megbízott miniszteri biztost, hogy meggyénk más területeiről is tájékoztatást kérjünk.

Kétezer 400 lakás vár újjáépítésre — kezdte tájékoztatóját Sáros Mihály. A megyei szervek felmérése és döntése értelmében ebben az évben 650 lakást kell lakhatóvá tenni. Az építkezésben elsősorban megyei vállalatok illetve szövetkezetek érdekeltnek, de besegít a Bács és a Békés megyei építőipari vállalat is. Eddig 1477 lakóépületre adtak építési engedélyt, 1082-en kérték, és 1079-en kapták is OTP-kölcsönt.

642 ház építése kezdődött el eddig: Csomgrádon 14, Szentesen 28, Vásárhelyen 114, Makón 92, a szentesi járásban 80 — elsősorban Mindszent érdekelt ebben —, a makói járásban — Apátfalva, Kiszombor, Ferencszállás, Maroslele egy-egy —, a szegedi járásban pedig 193.

Közelebbi adatok: 9 lakás készült el, hat lakható, 102 van tető alatt, és 218 épület felhúzott fala várja a tetőt.

Az építkezésekhez szükséges anyagok szállítása javult, de a tervezett ütemezést még mindig nem tudják biztosítani a szállítók. A

Új házak Tápén, a Beszterce utcában

korábbi hiányok oda vezettek, hogy a más megyéből följárított kisiparos építőipari kapacitását nem tudták lekötöni. Sajnos, ez a segítség később már nem vehető igénybe.

A megrongálódott házak helyreállításánál lényegesen jobb a helyzet. Itt kevesebb anyagra van szükség, a szükséges munkák könnyebben

elvégezhetők, a vállalati és társadalmi segítség is jobban érvényesül.

A tévé őszi programja

Az elmúlt hónapban a televízió előfizetőinek száma 1 710 130 volt, negyedév alatt

csaknem 20 ezerrel emelkedett — jelentette be Pécsi Ferenc, a Magyar Rádió- és Televízió elnökhelyettese csütörtöki sajtótájékoztatóján.

Többek között elmondta, hogy ebben az időszakban számos adásban foglalkoznak az MSZMP novemberben sorra kerülő X. kongresszusával. „Hogy érzi magát elvtárs?” címmel dokumentumfilmet készítenek, amely azoknak mai és régi életét mutatja be, akik a Ki tud róla? című felhívásra jelentkeztek, a politikai adások állandó műsorai folytatódnak, de a Tv jelent helyett egy új műsor, a hét jelentkezők majd — vasárnaponként.

A szórakoztató programok közül érdeklődésre tarthat számot a „Szomszéd lesők” című tévéfilm, amely új műfajt jelent: satirikus beat musicál lesz. Újra jelentkezik a Pesti kabaré és a Család ellen nincs orvosság egy-egy adása. Négyfordulós logikai játék indul, „Kicsoda-micsoda” címmel.

Történezt-vándorgyűlés

A Magyar Történelmi Társulat, az Országos Pedagógiai Intézet és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat rendezésében kétnapos országos történezt-vándorgyűlés kezdődött csütörtökön Gyulán.

Az ülészakot Benda Kálmán, a történelmi társulat elnökhelyettese nyitotta meg, majd Vass Henrik a Párt-történelmi Intézet igazgatója tartott előadást.

Felszólalt a vándorgyűlésen Jakab Sándor, az MSZMP KB osztályvezetője is.

A FAO regionális konferenciája

Az ENSZ élelmiszer- és mezőgazdasági szervezete, a FAO európai regionális konferenciája szeptember 21—25. között Budapesten rendezte 7. ülészakát. A tanácskozáson 26 európai országból 210 küldöttet várnak. Megfigyelőként ott lesz egyebek között a KGST titkársága és az USA küldöttsége is.

A konferencia fő témája a keleti és a nyugati országok mezőgazdaságának fejlődése. Foglalkozik a tanácskozás Európa és a fejlődő országok mezőgazdasági kereskedelmi kapcsolataival.

A konferenciát hétfőn délután A. M. Boerma, a FAO vezérigazgatója nyitja meg.

A megítélés mércéje

A beszámoló, s a kongresszusi irányelveket megvitató párttaggyűléseken egyaránt sok szó esett, illetve esik a gazdasági, műszaki vezetők tevékenységéről. Az elmúlt esztendő egyik fontos jellemzője kétségtelenül a vezetés színvonalának napirendre kerülése volt. Erthető tehát, ha maguk a vezetők is a figyelem keretszűrése kerültek. Működésüket beosztottjaik kritikusan szemlélik, s ugyanakkor a felsőbb irányító szervezetek is nekik címezik az észrevételeiket, bírálatokat. Mindezt egészségesnek, mert segítő szándékúnak ítélni lehet. Egy valamin azonban érdemes elgondolkodni: reális-e mindenkor a megítélés mércéje?

A gondolatot egy taggyűlésen hallott felszólalás sugallta. A szót kérő művezető a gyár derék emberrel közé tartozik, nehéz helyzetekben sűrűn bizonyította rátermettségét, szakmai hozzáértését, s lelkesedését. Jósándéka tehát elvitathatatlan, mégis, szavaiban furcsa elegyet alkotott a jogos bírálat az oktalán követelődéssel, a megtehető, de meg nem tett cselekedetek számonkérése az irreálissal, a meg nem tehetővel. Elmarasztalta például a gyárvezetést, azért, mert újabb egy évvel elhalasztották az energiarendszer rekonstrukcióját, az energiatelep olajtűzelésre való átállítását. A válaszadókor kiderült: bár valóban minden eszköz rendelkezésre áll a rekonstrukcióhoz, a halasztást azért határozták el, mert két év múlva a gyár rákapcsolhatja vezetékeit az országos földgázhálózatra. Az elmarasztalt „tétovázás” tehát nagyonis céltudatos előrelátás, távlatokban való gondolkodás.

Kétféle tanulsága is van az említett felszólalásnak. Az egyik: mivel jogos és jogtalan keveredett a szavakban, a megbírált gazdasági vezetők azt sem szívelelték meg, fogadták el, amiben valóban vétkesek, amiért elmarasztalhatók. A másik: ha jobb a gyáron belüli információs rendszer, ha a vezetők fontosnak tartják az emberek tájékoztatását, akkor nem élhetett volna a köztudatban, hogy a tervezett rekonstrukciót tehetetlenkedés akadályozza, hanem értesülnek a földgáz bevezetésének lehetőségeiről, előnyeiről, s ennek megfelelően alakítják ki véleményüket.

A figyelem kereszttüze, a sokfelől egy helyre címzett bírálatok feszült idegállapotot teremthetnek, s abban nehezebb dolgozni, hisz' az idegesség és a tárgyilagosság, a hevesesség és az alapos megfontoltság nem éppen édestestvérek. Ezért fontos a megítélés mércéje, az, hogy a megtehető és a megtett kerüjön mérlegelésre. A vezetés, helyzeténél fogva, sűrűn kénytelen kétféle nyomás sodráit is állni. Egyik oldalról a törvények, rendelkezések, felsőbb utasítások alkotják a cselekvés medrét, a másik oldalról meg az egyéni és a csoportérdekek, a jogos és jogtalan kívánalmak formálják vagy szeretnek formálni e medret. A meder szélessége, mélysége, a partvonal egyenessége nem csak geográfiailag meghatározója a víz sodrásának, hanem képtelenség, példánk esetében is. A vezetésként — különböző mértékig ugyan — igazodnia kell a mederre, a cselekvésre ható erőkhöz, akár főntről, akár lentről is származzanak azok. Igazodnia, azaz: mérlegelnie, mi hasznos, mi nem, mi a kötelező, s mi az önkéntes, mi a törvényes, s mi a törvénytelen. S ez még mindig csak a dolgok egyik része.

Hiba lenne ugyanis elfeledkezni arról, hogy a gazdasági, műszaki vezetésnek nem csak a lehetőségekkel, hanem az adottságokkal, sőt, az örökséggel is számolnia kell. Azzal például nagyon sok gyár esetében, hogy a géppark jelentős hányada elöregedett, korszerűtlen. Azután: a munkaerő képzettségével, az anyagmozgatók helyzetével, a kooperáló partnerek vállalata határidőkkel, mindazzal, amik szerepet játszanak a termelési körülmények és feltételek bonyolult összességében. Ide tartozik az is, hogy sok tekintetben még hat a régi irányítási rendszer — objektív és szubjektív értelemben egyaránt —, működnek a beidegződések az irányítás, a vezetés, a végrehajtás minden szintjén, hogy a vezetés lényegében átmeneti időszakot él át, amikor sok dolog a már nem és a még nem állapotban található.

Közhely, hogy nem könnyű vezetónak lenni, s ezt — a többi között — a kongresszusi előkészületek jegyében lezajló taggyűlések is igazolják. A kommunista kollektíva józan szigorúsága, mérlegelőképesége, s a biztosítéka annak, hogy a megítélés mércéje, mint minden másban, a gazdasági, műszaki vezetők tevékenységének esetében is a realitás, a valós lehetőségek és a tények összvetése legyen. A másik biztosítékot maguk a vezetők nyújthatják. Azzal, hogy tiszta képet adnak tevékenységükről, őszinte tájékoztatást. S azzal is, hogy elfogadják azt, ami jogos észrevétel, bírálat, s türelmes, okos, érvelő szóval győzik meg a tévedőket, a mércét irreális magasra helyezőket.

Egy valami ugyanis kétségtelen. Bár sokféle és sokak állította a mércé, az érdekek végső soron egybeesnek, s az eredmények — ahogy az esetleges kudarcok is — közősek.

MAJOR OTTÓ

Az újítók rangja s a rangos újítások

A ruhaipar számára igen nagy fejlődést irányoz elő a negyedik ötéves terv koncepciója. Ehhez a fejlődéshez különösen nagy szükség lesz a legkorszerűbb technikára, a legújabb, legjobb gyártási eljárások alkalmazására. Mindezeknek pedig a szakmai kezdeményezések, az újítások, találmányok adhatnak jó alapot. Természetes hát, hogy a ruhaipari vezetők, s jogtanácsosok nemrégiben megtartott országos konferenciáján, Sopronban, igen sok szó esett az újításokról, szabadalmakról, a védjegyek és ipari minták szerepéről, valamint az iparjogvédelem aktuális kérdéseiről.

A Szegedi Ruhagyár főmérnöke, Szabó Sándor is részletesen szölt a konferencián erről a témakörrel. Egyben ismertette azokat a kezdeményezéseket, melyeket a ruhagyár kollektívája tett és tesz a technológiai megújulásért.

Mivel ez a tevékenység példamutatón sokrétű — érdemes közelebbről is megismerni néhány részletével. Egyrészt, hogy intenzív fejlesztésre, másrészt az újítók, feltalálók hatékonyabb támogatására buzdítson.

Az újításnak egyik kritériuma, hogy a javaslat tartalmazza a megoldás módját. Előfordulhat, hogy ezt nem vagy nem a szükséges mértékben illusztrálják rajzban, adatokkal. Számolnunk kell vele, hogy a technika fejlődésével mind nagyobb szellemi tökélet igényel az újítás, ilyen esetben az érdekelt osztály igyekszik segítséget adni. A műszaki fejlesztési osztály, a gyártmányfejlesztési osztály, a gép- és készülékfejlesztési csoport, mint az újítómunka bázisa, hatékonyan tevékenykedik. Külön alkotóközösséget is létrehozott a ruhagyáriak az újítások ki-

munkálására. 150 célgép és 175 — különféle gépekre szerelhető — készülék az elmúlt évtized termése, s ez az adat mindennél többet mond.

Az újítási rendelet keretét adott, amelyet a vállalatok önállóan töltenek meg tartalommal. A ruhagyáriak élnek is ezzel az önállósággal. Vállalati újítási szabályzatuk konkrétan intézkedik a fontos kérdésekben. Például tételesen meghatározza, kik foglalkoznak hivatásszerűen a műszaki fejlesztéssel, s pontosan körülírja a területet, amelyre a munkaköri köteleesség kiterjed. Mivel úgy ítélték meg, hogy a műszaki fejlesztéssel hivatásosan foglalkozók esetében túl magas a Kiváló Újító cím mércéje, annyira, hogy az már nem mozgósít, módosították az újítási szabályzatnak ezt a részét.

Igen célszerűnek látszik az a javaslat, hogy a termelékenység növelése érdekében reprezentatív felmérést kell végezni, a gyártás első mozzanatától az utolsóig meg kell vizsgálni az egész folyamatot. Így képet lehet alkotni a hibaforrásokról.

Ebben, s a teendők meghatározásában, újítási javaslatok kidolgozásában is nagy szerepet vállalhatnak a szocialista brigádok.

Régi panasz, hogy a vállalati újítási feladatútervben kitűzött célok csak egy részét érik el az újítók, többnyire azért, mert nincsenek kellőképp kimunkálva, vagy túl elvontak. A körültekintő és alapos feladatmeghatározást azzal becsülik meg a ruhagyárban, hogy a legjobban kidolgozott újítási terveket jutalmat adnak.

Számos ütközés is van a jelenlegi szabályozásban, előfordul „a vállalatnak hasznos, az újítónak nem” jelenség is. Ez pedig a legkevésbé sem ösztönző. Erdemes megvizsgálni tehát, mi a módja az ellentmondások feloldásának. És még valami: a korábbi népszerűsítés után most van olyan végtel is helyenként, hogy alig törődnek a „nehézemberek” tevékenységével. Küszködésüket, eredményeiket nem mutatják be a kollektívának. Igen helyes az a ruhagyári gyakorlat, hogy hangosbmondó útján és táblákon ismertetik az újítást, mutatják be a szerzőt. Így a dolgozók megtudhatják az újítók munkáját, a különjutalom és egyéb juttatás nagyságát is. Azt is feljegyzik az ilyen krónikákban, hány napi nyereséget köszönhet a vállalati közösség az újítónak.

S. M.

Új óvodák kellenének

Tegnap délelőtt a járási tanács székében ülést tartott a végrehajtó bizottság. A pénzügyi osztály munkáját értékelték, s a további feladatokat vitatták meg a vb tagjai. Három esztendővel ezelőtt tűzte napirendre a pénzügyi osztály munkájának értékelését e testület, s az eltelt időben, főleg 1968-ban az osztály igen jelentős személyi, és szervezeti változások ment át. A megnevekedett feladatokra utal az is, hogy a lakosság adóztatási, valamint költségvetési feladatain túl a termelőszövetkezetek pénzügyeivel kapcsolatos feladatokat is ellátta a pénzügyi osztály 1968 január 1-től. Örvendetes, hogy ja-

vult az egy főre jutó átlagbér is, ami 2 ezer forintól 2 ezer 269 forintra emelkedett, a soros, és egyéb soron kívüli előléptetések figyelembevételével. De az anyagi körülmények javulásában szerepet játszik a különböző prémium és jutalomrendszer is.

A végrehajtó bizottság meghallgatta a járás művelődési intézményeinek ellátottságáról szóló beszámolót, így többek között az óvodák helyzetéről készült anyagot. Ezek, főként a napközis otthonok óvodák ma még sok helyen a gyermekmegőrző feladatot látják el. A nevelés az általános iskola első osztályában jelentkezik. A sze-

gedi járásban igen heterogén a kép és a kihasználtság 96 százalékos. Ez nem ad reális képet, mert igen-igen eltérő lélekszámú községek találhatók szűkebb pátriánkban. Az engedélyezett huszonöt fős csoportot tekintve például Öttömösön jóval alatta marad a kihasználtság az országos átlagnak, viszont az erősen fejlődő községekben, illetve nagyközségekben, mint Algyőn, Kiskundorozmán, Kisteleken kihasználtság jóval nagyobb meghaladja az országos szintet is. A járás területén az óvodai létszámot tekintve a helyzet kielégítő, de jó néhány nagyközségben új óvoda építése vált szükségessé,